A conſequutus,⌋videlicet ſaluationẽ verã per Chr̃m,⌊electio aũt⌋.i.p̃dictæ electæ reliquię Eſa.6
⌊cõſequuta eſt⌋gratiã iſtã.⌊Cæteri vero⌋Iudæoꝝ⌊excæcati ſunt⌋corde,⌊ſicut ſcriptu
eſt:Dedit⌋non influẽdo malitiã,ſed ꝑmittẽdo eandẽ,⌊illis⌋excæcatis Iudæis,⌊deus ſpm̃
cõpunctionis⌋.i.animũ inuidioſum,eos pũgentẽ ex inuidia Chriſti ac Chriſtifideliũ,de-
ditq́; eis hoc modo⌊oculos⌋interiores,⌊vt non videant⌋.i.rationem obtenebratam,ne
Chriſtũ & eius myſteria intelligãt,⌊& aures⌋cordis,⌊vt non audiãt⌋obedienter p̃dica-
tionem euangelij,⌊vſq; in hodiernũ diẽ.⌋Hæc dictio,vt,tenet̃ hic cõſecutiue,nõ cauſal̃r.
Noſtra tranſlatio continet ſic:Audite audientes,&nolite intelligere,& videte viſiones,&
nolite cognoſcere.Excæca cor populi huius &c.⌊Et Dauid dicit⌋in Pſal.⌊Fiat mẽſa eo- Pſal.68
rum corã ipſis in laqueũ⌋.i.mẽſa Iudæoꝝ illaqueet eos.Quod & factũ eſt.Siue per men-
ſam intelligat̃ ſacra ſcriptura,quã Iudæi carnaliter intelligẽdo,laqueo dæmonũ ſtrãgulan
tur.Siue mẽſa,quã Chr̃o crucifixo fecerũt,offerẽtes ei acetũ & fel. Propter quam mẽſam Ioh.19
meruerũt illaqueari.Vnde p̃dictis verbis ꝓpoſuit Dauid in Chr̃i pſona:Et dederũt in eſcã Pſal.68
meã fel &c.Põt q̊q; p mẽſam intelligi corporalis mẽſa Iudæoꝝ,qñ poſt Chr̃i adſcẽſiõem
cõgregati ſunt in Hieruſalẽ,vt paſcha celebrarẽt & epularent̃,& anteq̃ egrederent̃,à Ro-
manis obſeſſi ſunt.Quælibet haꝝ mẽſa facta eſt eis,⌊& in captionẽ,⌋q̃ capti ſunt ab inui
ſibilibus ac viſibilibus hoſtibus,ſ.dæmonibus q̃tum ad aĩam,&Romanis q̃tum ad corpo-
ra.⌊& in ſcandalũ⌋.i.ruinã de vno pc̃tõ in aliud, ⌊& in retributionẽ illis⌋ aliaꝝ pœnaꝝ
ipſis inflictaꝝ in vltionẽ ſanguinis Chr̃i.⌊Obſcuret̃ oculi eoꝝ⌋interiores⌊ne videãt⌋.i.
lumine fidei priuent̃,ne ſuũ errorẽ aut Chriſti veritatẽ intelligãt, ⌊& dorſum⌋ eoꝝ affe-
B ctum,q more dorſi onera cordis portat,⌊ſemp incurua⌋à rectitudine iuſtitiæ atq; amore
cœleſtiũ ad iſta terrena. Vel,dorſum eoꝝ ſemp incurua.i.ſeruituti alioꝝ ſubijce eos,ſicut
iam cernimus factũ,qa Iudæi vbiq; ſeruiũt alijs. Sic em̃ in pſalmo habet̃: Diuertit ab one- Pſal.80
ribus dorſum eius.⌊Dico ergo:Nũqd ſic offenderũt⌋excæcati Iudæi ⌊vt caderẽt?⌋à ſta-
tu ſalutis,videlicet vt ex eoꝝ pc̃tõ nulli ſequat̃ vtilitas?⌊Abſit⌋Nõ em̃ ꝑmitteret de⁹ ma-
la,niſi aliq̃ bona cõſequerent̃ ex eo. ⌊Sed illoꝝ delicto⌋.i.Iudæoꝝ obſtinatio atq; ꝑfidia,
⌊ſalus eſt gẽtibus⌋.i.occaſionẽ ſalutis gẽtilib⁹ p̃buit,qa Iudæis p̃dicationẽ Chriſti & apo
ſtoloꝝ ſpernẽtibus,facta ẽ iuſta ad gẽtes trãſmigratio.ꝓut in Actis Paulus Barnabasq́; di- Acto.13
xerũt:Vobis oportebat primũ loqui verbũ dei,ſed qa repuliſtis illud, ecce cõuertimur ad
gẽtes. Sic em̃ p̃cepit nobis dñs.⌊vt illos æmulent̃⌋.i.q̃tenus Iudæi imitẽt̃ gẽtiles ad fidem
cõuerſos,exẽplo eoꝝ fidẽ amplectẽdo,ſicut iam particulariter factũ eſt,& circa finẽ ſeculi
gñaliter fiet cũ venerit Helias & reſtituerit oĩa.⌊Quod ſi delictũ illoꝝ⌋.i.incredulitas Iu Matt.17
dęoꝝ,⌊diuitię ſunt mũdi⌋.i.occaſio ſpũaliũ diuitiarũ,videlicet cœleſtiũ gratiarũ gẽtiliũ,
ſicut iam dictũ eſt,⌊&diminutio eorũ⌋.i.ſi depauperatio vel paucitas Iudęorũ ad fidem
cõuerſorũ,puta ap̃l̃i,⌊diuitiæ⌋ſunt⌊gẽtium⌋.i.inſtrumẽtales cauſæ,p q̃s ſpũaliter ditatæ
ſunt gẽtes,participãdo copioſa munera gratiæ Chriſti,⌊q̃to magis plenitudo eorũ?⌋.i.
oĩmoda & plena cõuerſio Iudæorũ,in fine mũdi futura,vtilis tũc erit alijs? Bonũ em̃ ẽ po Acto.22
tior cauſa boni,q̃ malũ.⌊Vobis em̃ dico gẽtibus⌋ ad fidẽ cõuerſis, ⌊q̃ diu quidẽ ego ſum
gentiũ ap̃l̃us⌋.i.ad gẽtiũ cõuerſionẽ ſpecial̃r deputat⁹, ſicut dñs aiebat ad me: Vade,qa
ad gẽtes lõge mittã te.Hoc aũt fuit toto tp̃e p̃dicatiõis meæ,⌊miniſteriũ meũ honorifica
C bo⌋.i.apoſtolatus mei officiũ ſ.actũ p̃dicationis reuerẽter implebo,faciẽdo vltra debitũ,
intendẽdo videlicet nõ gentiũ ſolũ,ſed & Iudæorũ cõuerſioni,⌊ſi q̊ modo⌋ .i.aliq̊ modo
⌊ad æmulandũ⌋fidẽ meã⌊ꝓuocem⌋verbis,ſignis ac moribus,⌊carnẽ meã⌋.i.Iudęos mi
hi carnali affinitate cõiunctos,⌊& ſaluos faciã⌋diſpoſitiue ac inſtrumẽtaliter⌊aliq̃s ex il
lis.⌋Scio em̃ me nõ oẽs poſſe cõuertere,cum hoc in fine mũdi futurũ ſit.⌊Si em̃ amiſſio⌋ Zach.10
.i.perditio⌊eorũ recõciliatio eſt mũdi⌋.i.gentiliũ occaſionaliter,⌊q̃ aſſumptio⌋ .i.quis
erit fructus electorũ Iudæorũ ad fidẽ,⌊niſi vita ex mortuis?⌋.i.ſpũalis viuificatio gentiũ,
à morte peccati reſurgentiũ.p p̃dicationẽ electorũ Iudæorũ,videlicet apoſtolorũ?Magis
em̃ ꝑficere debet electorũ aſſumptio,q̃ reproborũ repulſio.Deniq;, ꝙ Iudæi quandã ha-
bilitatẽ habeãt ad cõuerſionẽ,nec de eis deſperandũ ſit,manifeſtat Apoſtolus per ſimilitu
dinem delibationis & maſſæ,radicis quoq; & rami.Delibatio aũt eſt modicum quid de re
aliq̃ ſumptum,ad experiendum valorem totius.Itaq; ait: ⌊Quod ſi delibatio ſancta eſt⌋
.i. ſi paruus grex ex multitudine Iudæorũ ad gratiam dei aſſumptus, videlicet ordo apo-
ſtolorum & aliorum ex Iudaiſmo credentiũ,ſanctus eſt,⌊& maſſa⌋.i.tunc etiã tota mul-
titudo poterit ſanctificari.⌊Et ſi radix ſancta⌋.i.cũ ipſi patriarchæ & ꝓphetæ,de quibus
velut de radicib⁹ pullulauit plebs Iudæorũ,fuerint ſancti,⌊& rami⌋.i. nati ex eis poterũt Ecci.44
ſanctificari. Hæ ergo ſimilitudines intelligendæ ſunt, q̃tum ad potentiã ſeu aptitudinem,
non q̃tum ad actum,quia & delibatio,maſſa,radix,& ramus nõ cõueniũt hoĩbus niſi me-
taphorice.Deinceps Apoſtolus reprimit gentes à contemptu Iudæorum,eo ꝙ gẽtes per
fideles Iudæos cõuerſi ſint.⌊Quod ſi⌋.i.quanuis⌊aliqui ex ramis⌋.i.populo iſto ex patri Matt.21.
archis nato,⌊fracti ſunt⌋.i.à fide & gratia patriarcharũ alienati ac mortui, ⌊tu autem⌋